

**МОДЕЛЬНА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
ДЛЯ ПЕРШОГО КЛАСУ
ТА
НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ**

**ТИЖДЕНЬ 23
ТЕМА ТИЖНЯ:
«ПРОФЕСІЇ»**

2018

Навчально-методичні матеріали до Модельної навчальної програми для першого класу / За ред. Л. Гуменюк, М. Товкало, Добровольська Л.Н., Андросова В.О., Сигида С.В., Гончаренко А.М., Гонько З.М., Минько І.А., Кузьменко С.С., Ситник Т.В. – Львів: Центр освітньої політики, 2018 р.

Рецензенти:

Назаренко Г. А., доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник проректор КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради»,

Чепурна Н. М., кандидат педагогічних наук, доцент, ректор КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради».

Іванова О. С., учитель початкових класів середньої загальноосвітньої школи № 91 м. Львова, голова методичного об'єднання вчителів початкових класів.

В основу цих «Навчально-методичних матеріалів» покладено Модельну навчальну програму для першого класу, розроблену учасниками проекту «Нова українська школа» під керівництвом Р. Шияна та схвалену ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» для використання в загальноосвітніх навчальних закладах, які працюють у межах дослідно-експериментальної роботи всеукраїнського рівня за темою «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення початкової освіти в умовах реалізації нового Державного стандарту початкової загальної середньої освіти».

У «Навчально-методичних матеріалах» використано ідеї регіональних тренерських груп і вчительських спільнот, що здійснюють пілотування Модельної навчальної програми для 1-го класу.

Видання здійснено у межах реалізації проекту «*Нова українська школа – точки зростання*».

Просимо надсилати Ваші коментарі та пропозиції до цих матеріалів на електронну адресу new.ukr.school@gmail.com.

ЗМІСТ

Орієнтовні дослідницькі / проблемні запитання:	4
Завдання двадцять третього тижня:	4
Очікувані результати двадцять третього тижня:	4
Які бувають професії?	8
Узагальнена таблиця.....	8
Ранкова зустріч	10
Обговорення проблеми дня	11
Бесіда за малюнком «Улюблена професія»	12
Читання/ слухання вірша Г. Джемула «Великий дім»	13
Дидактична гра «Пазли професій» (робота в парах)	14
Математика у професіях	15
Рольова гра на відгадування професій, які гарантують нам безпеку.....	17
Бесіда з патрульним поліцейським/ лікарем/ військовим/ пожежником про особливості їхньої професії.....	19
Рефлексія. «Щоденник вражень» про професії, які зацікавили	19
Ким працюють мої батьки?.....	20
Узагальнена таблиця.....	20
Ранкова зустріч	22
Бесіда про професії моїх батьків	23
Вправа «У татовій майстерні».....	24
Дискусія «Чи бувають професії тільки для чоловіків або тільки для жінок?».....	25
«Крісло автора».....	26
Бесіда про те, як ідентифікувати представників різних професій. Вправа «Збери батьків»	26
Бесіда з батьками про особливості їхньої професії. / Екскурсія до піцерії/ пекарні/ на виробництво	28
Складання листівки батькам. Заповнення лепбука	28
Рефлексія. «Щоденник вражень» про екскурсію/ зустріч із батьками	28
Ким стати? Яку професію обрати?	29
Узагальнена таблиця.....	29
Ранкова зустріч	31
Обговорення проблеми «Ким стати? Яку професію обрати?». Робота в групах	31
Вправа «У банку».....	33
Інтерпретація поняття «професії минулого і майбутнього». Бесіда за текстом.....	34
Професія «міського» фермера. Визначення рослин, придатних для вирощування на даху будівлі школи	35
Читання/ слухання й обговорення вірша Сашка Дерманського «Ким бути?»	36
Рефлексія. «Щоденник вражень»	37
Додатки. МАТЕРІАЛИ ДЛЯ ДІТЕЙ.....	38

Тиждень 23

ТЕМА ТИЖНЯ «ПРОФЕСІЇ»

4

Орієнтовні дослідницькі / проблемні запитання:

- Які бувають професії?
- Ким працюють мої батьки?
- Ким стати? Яку професію обрати?

Завдання двадцять третього тижня:

1. Викликати в учнів інтерес до професійної діяльності дорослих, показати її соціальну спрямованість, значення для людей.
2. Систематизувати знання дітей про різні професії, зокрема й сучасні, відповідні трудові дії та вміння, знаряддя праці, матеріали, спеціальний одяг.
3. Виховувати відповідальність, працьовитість, старанність, шанобливе ставлення до праці людей усіх професій.
4. Сприяти первинній професійній орієнтації дітей, формувати їхню готовність до творчої самореалізації.
5. Спонукати до висловлювання власних вражень у письмовому вигляді через «Щоденник вражень».
6. Навчати висловлювати свою думку, активно слухати в умовах усного спілкування, взаємодіяти з однокласниками.

Очікувані результати двадцять третього тижня:

На кінець тижня учні *знатимуть*:

- назви різних професій;
- назви інструментів, якими послуговуються представники найпопулярніших професій;
- ким і де працюють батьки;
- професії минулого та казки, у яких ми дізнаємося про ці професії

та вмітимуть:

- розпізнавати найпопулярніші професії;
- описувати знаряддя праці, спеціальний одяг, якості характеру представників різних професій;
- фантазувати про професії майбутнього;
- висловлювати свою думку щодо майбутнього вибору власної професії;
- використовувати математичне мислення у розв'язанні проблемних ситуацій;
- уважно слухати один одного в умовах безпосереднього спілкування.

№ з/п	Назва освітньої галузі	Очікувані результати учіння
1.	Мовно - літературна	<p>ВЗАЄМОДІЄМО УСНО</p> <p>З увагою сприймає усні репліки учителя й однокласників (вітання, знайомство, запитання, прохання, прощання) й доречно реагує на усну інформацію в діалозі</p> <p>Сприймає монологічне висловлення (казку, вірш, розповідь про події з життя або про спостереження за чимось /кимось)</p> <p>Називає 2 – 3 слова-назви предмета (дії або ознаки) або сполучення слів, які неодноразово повторювалися в тексті і передбачає, чому вони повторювалися.</p> <p>Розповідає про власні вподобання побаченого (про спостереження за чимось /кимось/, перегляду мультфільмів, фільмів, передач)</p> <p>Уживає ввічливі слова</p> <p>Обговорює сюжетно-рольову гру, у якій брав участь (як відбувалася гра?, чи отримали задоволення від гри? якщо ні, то що цьому перешкодило)</p> <p>Переповідає події із власного життя з опорою на запропоновану тематичну групу слів</p> <p>ЧИТАЄМО</p> <p>Малює або добирає ілюстрації до художнього тексту (казка, вірш), створює аплікації, ліпить (напр., персонажів казок тощо)</p> <p>Читає слова із вивченими буквами</p> <p>Читає вголос короткі тексти. Під час читання робить логічний наголос</p> <p>Розповідає про характер і вчинки улюблених персонажів</p> <p>ВЗАЄМОДІЄМО ПИСЬМОВО</p> <p>Відтворює графічні знаки за зразком</p> <p>Розпізнає, називає і записує відому малу і велику букву «р»</p> <p>Записує короткі речення (3 – 4 слова з вивченими буквами), пишучи перше слово з великої букви і використовуючи в кінці речення відповідний розділовий знак</p> <p>Записує тексти з 3 – 4 коротких речень</p> <p>Обирає для написання висловлення відповідне оформлення (шрифт, розмір, колір тощо)</p> <p>ДОСЛІДЖУЄМО МЕДІА</p> <p>Створює в групі прості медіапродукти (стікнівка, колаж тощо) з допомогою вчителя/ вчительки, враховує мету й аудиторію</p> <p>ДОСЛІДЖУЄМО МОВЛЕННЯ</p> <p>Аналізує звуковий склад слова (кількість складів, наголошений та ненаголошені склади, голосні та приголосні звуки)</p> <p>ТЕАТРАЛІЗУЄМО</p> <p>Бере на себе роль у рухливих іграх або сюжетно-рольових іграх; використовує специфічні для ролі жести, рухи</p>
2.	Математична	<p>ЛІЧБА</p> <p>Відтворює в різних видах діяльності ймовірні та фактичні результати лічби об'єктів, що їх оточують (малює, викладає мозаїку, створює аплікацію, співає, складає власні лічилки тощо)</p> <p>ЧИСЛА, ДІЇ З ЧИСЛАМИ</p> <p>Оперує числами в межах 20, розв'язуючи різні життєві проблеми</p>

		<p>Виконує дії додавання і віднімання чисел у межах 20 без переходу через розряд Обирає малюнок /схему для ілюстрування арифметичної дії додавання (віднімання) Знаходить помилки у математичних обчисленнях, усуває їх, виконуючи необхідні дії Розв'язує проблемні завдання з опорою на прості математичні моделі Оцінює правильність розв'язання математичних задач із допомогою дорослого або самостійно, робить відповідний висновок</p> <p>ВИМІРЮВАННЯ ВЕЛИЧИН Здійснює вимірювання величин, маючи доступ до необхідних вимірювальних приладів (лінійка, годинник) та різного роду нестандартних мірок/ підручних засобів (стрічка, сірникова коробка, пісковий годинник, склянка, ложка тощо) Співвідносить відповідні одиниці вимірювання величин Розв'язує повсякденні проблеми математичного змісту, що містять групи пов'язаних між собою величин</p> <p>ПРОСТОРОВІ ВІДНОШЕННЯ, ГЕОМЕТРИЧНІ ФІГУРИ Наводить приклади предметів у навколишньому світі у навколишньому світі, які мають форму площинної чи об'ємної фігури</p> <p>РОБОТА З ДАНИМИ Збирає дані, що відображають повсякденні проблеми, на основі запропонованого опитувальника (два – три запитання)</p>
<p>3.</p>	<p>Природнича</p>	<p>Я ПІЗНАЮ ПРИРОДУ Використовує інформацію, отриману з відомих мені та запропонованих іншими джерел (книги, фільми тощо)</p> <p>Я У ПРИРОДІ Розрізняє дерева, кущі, трав'янисті рослини</p> <p>Я У РУКОТВОРНОМУ СВІТІ Розрізняє природне і створене людиною довкілля Добирає відомості про рукотворні (штучні) об'єкти Описує інструменти, одяг людей різних професій</p>
<p>4.</p>	<p>Технологічна</p>	<p>МОЯ ТЕХНІЧНА ТВОРЧІСТЬ І ТЕХНІКА</p> <p>Я У СВІТІ ТЕХНОЛОГІЙ З допомогою дорослих або самостійно вимовляє виріб із застосуванням знайомих технологічних операцій з конструкційними матеріалами Аналізує зображення схем технологічної послідовності з допомогою дорослих, дотримується їх у процесі роботи (використання технологічних карт, графічних зображень, малюнків) Дотримується безпечних прийомів праці під час використання інструментів та пристосувань Демонструє іншим результати власної діяльності</p> <p>Я У СВІТІ РЕМЕСЕЛ Розрізняє професії, їхні особливості</p>

5.	Соціальна і здоров'язбережна	<p>БЕЗПЕКА Демонструє, як попросити допомоги при потребі Визначає коло осіб, які можуть надати допомогу в разі небезпеки Описує приклади діяльності служб допомоги в небезпечних ситуаціях та ідентифікує їх телефони</p> <p>ЗДОРОВ'Я Пояснює важливість споживання продуктів своєї місцевості</p> <p>ДОБРОБУТ Об'єднується з іншими дітьми у групу для навчання та гри Встановлює дружні стосунки з дітьми своєї та іншої статі</p>
6.	Громадянська та історична	<p>Я – ЛЮДИНА Виявляє свої здатності, захоплення, ідентифікує їх</p> <p>Я – СЕРЕД ЛЮДЕЙ Уважно вислуховує думку співрозмовника, висловлює свій погляд, шануючи гідність інших Надає допомогу тим, хто її потребує, і висловлює вдячність за підтримку Пояснює особливості кожної професії</p> <p>МОЯ КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА Розрізняє професії минулого і пояснює, чому вони відмирають</p> <p>МОЯ ШКІЛЬНА ТА МІСЦЕВА ГРОМАДИ Пояснює, у чому цінність конкретної професії для громади</p>
7.	Мистецька	<p>ПІЗНАННЯ, ІНТЕРПРЕТАЦІЯ МИСТЕЦТВА</p> <p>ПРАКТИЧНА ХУДОЖНЬО-ТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ Не боїться представляти результати діяльності</p>
8.	Інформатична	<p>Користується готовими моделями для пояснення і розв'язання проблем</p>
9.	Фізкультурна	<p>СПЕЦИФІЧНА РУХОВА ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ПОВ'ЯЗАНА З ВИДАМИ СПОРТУ</p> <p>ІГРОВА ТА ЗМАГАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ УЧНІВ (РУХЛИВІ ІГРИ ТА ЕСТАФЕТИ) Виконує різні ролі в ігрових ситуаціях</p> <p>ТУРБОТА ПРО СТАН ЗДОРОВ'Я ТА БЕЗПЕКУ</p>

Які бувають професії?

Узагальнена таблиця

8

№ з/п	Приклади навчальної діяльності	Очікувані результати учіння	Індекс очікуваного результату
I.	Ранкова зустріч. Привітання. Новини дня. Обмін інформацією	З увагою сприймає усні репліки учителя й однокласників й доречно реагує на усну інформацію в діалозі	2 МОВ 1.1-1
		Уважно вислуховує думку співрозмовника, висловлює свій погляд, шануючи гідність інших	2 ГІО 7.2-3
		Переповідає події із власного життя з опорою на запропоновану тематичну групу слів	2 МОВ 1.6-4
II.	Обговорення проблеми дня	Аналізує звуковий склад слова (кількість складів, наголошений та ненаголошені склади, голосні та приголосні звуки)	2 МОВ 4.1-1
		Розпізнає, називає і записує відому малу і велику букву «р»	2 МОВ 3.1-1
		Читає слова із вивченими буквами	2 МОВ 2.2-2
		Надає допомогу тим, хто її потребує, і висловлює вдячність за підтримку	2 ГІО 7.2-2
III.	Бесіда за малюнком «Улюблені професії»	З увагою сприймає усні репліки учителя й однокласників й доречно реагує на усну інформацію в діалозі	2 МОВ 1.1-1
		Уважно вислуховує думку співрозмовника, висловлює свій погляд, шануючи гідність інших	2 ГІО 7.2-3
		Використовує інформацію, отриману з відомих мені та запропонованих іншими джерел (книги, фільми тощо)	2 ПРО 2.1-1
IV.	Читання/ слухання вірша Г. Джемуга «Великий дім»	Сприймає монологічне висловлення (казку, вірш, розповідь про події з життя або про спостереження за чимось / кимось)	2 МОВ 1.1-2
		Читає вголос короткі тексти. Під час читання робить логічний наголос	2 МОВ 2.2-2
		Використовує інформацію, отриману з відомих мені та запропонованих іншими джерел (книги, фільми тощо)	2 ПРО 2.1-1
V.	Дидактична гра «Пазли професій» (робота в парах)	Об'єднується з іншими дітьми у групу для навчання та гри	2 СЗО 4.4-6
		Надає допомогу тим, хто її потребує, і висловлює вдячність за підтримку	2 ГІО 7.2-2
		З увагою сприймає усні репліки учителя й однокласників й доречно реагує на усну інформацію в діалозі	2 МОВ 1.1-1
VI.	Математика у професіях	Відтворює в різних видах діяльності ймовірні та фактичні результати лічби об'єктів, що їх оточують (малює, викладає мозаїку, створює	2 МАО 3.1-4

	<p>аплікацію, співає, складає власні лічилки тощо)</p> <p>Виконує дії додавання і віднімання чисел у межах 20 без переходу через розряд</p> <p>Здійснює вимірювання, маючи вільний доступ до необхідних вимірювальних приладів (годинник)</p> <p>Розв'язує повсякденні проблеми математичного змісту, що містять групи пов'язаних між собою величин</p> <p>Оцінює правильність розв'язання математичних задач із допомогою дорослого або самостійно, робить відповідний висновок</p> <p>Надає допомогу тим, хто її потребує, і висловлює вдячність за підтримку</p>	<p>2 MAO 3.3-2</p> <p>2 MAO 3.2-1</p> <p>2 MAO 1.2-1</p> <p>2 MAO 1.4-6</p> <p>2 ГЮ 7.2-2</p>
VII. Рольова гра на відгадування професій, які гарантують нам безпеку	<p>З увагою сприймає усні репліки учителя й однокласників й доречно реагує на усну інформацію в діалозі</p> <p>Уважно вислуховує думку співрозмовника, висловлює свій погляд, шануючи гідність інших</p> <p>Читає вголос короткі тексти. Під час читання робить логічний наголос</p> <p>Бере на себе роль у рухливих іграх або сюжетно-рольових іграх; використовує специфічні для ролі жести, рухи</p> <p>Встановлює дружні стосунки з дітьми своєї та іншої статі</p> <p>Описує приклади діяльності служб допомоги в небезпечних ситуаціях та ідентифікує їх телефони</p>	<p>2 МОВ 1.1-1</p> <p>2 ГЮ 7.2-3</p> <p>2 МОВ 2.2-2</p> <p>2 МОВ 1.7-3</p> <p>2 СЗО 1.4-1</p> <p>2 СЗО 1.3-2</p>
VIII. Бесіда з патрульним поліцейським/ лікарем/ військовим/ пожежником про особливості їхньої професії	<p>З увагою сприймає усні репліки й доречно реагує на усну інформацію в діалозі</p> <p>Уважно вислуховує думку співрозмовника, висловлює свій погляд, шануючи гідність інших</p> <p>Демонструє, як попросити допомоги при потребі</p> <p>Визначає коло осіб, які можуть надати допомогу в разі небезпеки</p>	<p>2 МОВ 1.1-1</p> <p>2 ГЮ 7.2-3</p> <p>2 СЗО 1.3-3</p> <p>2 СЗО 1.3-1</p>
IX. Рефлексія. «Щоденник вражень» про професії, які зацікавили	<p>Висловлює свою думку у письмовій формі, використовуючи слова, малюнки, схеми, піктограми</p> <p>Уважно вислуховує думку співрозмовника, висловлює свій погляд, шануючи гідність інших</p> <p>Не боїться представляти результати діяльності</p>	<p>2 МОВ 3.1-1</p> <p>2 ГЮ 7.2-3</p> <p>2 МИО 3.1-2</p>

Які бувають професії?

I. Ранкова зустріч

1. Привітання

Привітайтеся з учнями в колі, попросіть пригадати, представників яких професій вони зустрічали останніми днями. Запропонуйте, нехай кожен по черзі назве одну професію, з якою стикався нещодавно.

10

Запитайте, з представниками якої професії мають справу школярі? Пасажири? Покупці у крамниці? Відвідувачі театру? Пацієнти лікарні? Діти в дитсадку?

Можна запропонувати учням полічити, представників скількох професій вони побачили сьогодні вранці дорогою до школи. Як представники цих професій допомагають людям нашої громади?

2. Новини дня

Запропонуйте, щоб учень, який виконує роль «помічника вчителя», подав інформацію за допомогою слів, піктограми про дату дня, назву тижня, погоду, кількість присутніх.

3. Обмін інформацією

Покажіть учням фото, де граються діти (режим доступу: <https://ua.depositphotos.com>), і попросіть їх поміркувати про таке:

Чим займаються діти?

Які ролі діти виконують у грі?

З якою групою дітей вони хотіли б бути? Чому?

Оголосіть тему тижня.

Матеріали для дітей. Додаток 1.

II. Обговорення проблеми дня

1. Запишіть на дошці слово «професія». Запропонуйте дітям дати відповіді на запитання:

Що означає слово «професія»?

Які професії відомі дітям?

Як люди обирають собі професії?

Чому одним цікаво те, що іншим видається складним чи нудним?

2. Запропонуйте дітям виконати завдання:

- визначити кількість складів у слові «професія»;
- дібрати слова, якими можна замінити слово «професія» (робота, праця, справа);
- звернути увагу на роль букви «я» у слові «праця»;
- визначити перший звук у слові «робота», дати йому характеристику, назвати літеру, якою він позначається на письмі, та запропонувати потренуватися гарно писати букву «р» у поєднаннях та слові;
- запитати, яка буква об'єднує всі написані слова, знайти цю букву.

3. Попросіть дітей знайти назви професій посеред букв і позначити їх лініями внизу чи вгорі. Зверніть увагу дітей, що закінчення одного слова є початком іншого. Запропонуйте підкреслити літеру «р» у цих словах.

Чим займаються представники цих професій? Чим ця робота корисна?

Матеріали для дітей. Додаток 2.

ТРАКТОРИСТА ЛЕВАРТИСТОКАРХЕОЛОГ

ФЕРМЕРАДИСТОМАТОЛОГЕОЛОГ

ПРИКОРДОННИКОСМОНАВТОМЕХАНІК ПЕКАРХІТЕКТОРЯТУВАЛЬНИКОНДИТЕР

4. Гра «Добери слова»

Трактор водить ...(*тракторист*).
Електричку...(*машиніст*).
Стіни фарбував ...(*маляр*).
Меблі вистругав ...(*тесляр*).
Пошту нам привіз ...(*поштар*).
Цілий день нам шиє ...(*швець*).
Хто все знає – ... (*молодець*).

12

III. Бесіда за малюнком «Улюблена професія»

Режим доступу: <https://jmil.com.ua/2014-1/coverpic>

Учні об'єднуються в групи. Кожна група отримує завдання роздивитися малюнок і знайти якомога більше професій, даючи характеристику кожній із них.

Запитання до обговорення:

Хто нас стриже, використовуючи в роботі дзеркало та гребінець? Як називається заклад, де він працює? А як можна назвати людину, яка прийшла до перукарні? (Клієнт. До речі, так називають кожну людину, яка отримує послуги: у перукарні чи банку, в ательє, майстерні чи кафе). Розкажіть, коли вам довелося бути клієнтом. Чи є правила, яких варто дотримуватися всім клієнтам? Які саме?

Хто нас лікує? Які інструменти використовують під час медичного огляду лікарі? Хто їхні пацієнти?

Хто на роботі має справу з їжею? (кухар і кондитер, пекар, а ще продавець, офіціант). Кого з них бачите на малюнку? Чим подібні їхні професії, а чим різняться? (Вони працюють у ресторані, обслуговують клієнтів. Але кухар працює на кухні, а офіціант – у залі. Кухар готує, а офіціант приймає замовлення, подає їжу та отримує оплату). Яких умінь потребує кожна з цих професій? Які знаряддя праці потрібні людям цих професій на роботі?

Хто створює новий одяг?(кравець/кравчиня, швачка, модельєр). Яку назву має місце їхньої роботи? Чи бували ви колись в ательє? Яке цікаве приладдя там бачили?

Які професії обрали діти, які граються на подвір'ї? Обґрунтуйте свою думку.

Хто створює оселі? (Архітектор і будівельник). Що Джмелик показує хлопчикові на планшеті? Як ще може знадобитися комп'ютер на будівництві? (Можна креслити схеми розміщення труб та електромережі, розраховувати кількість потрібних матеріалів та купувати їх в інтернет-магазинах, планувати роботу всіх працівників тощо).

Матеріали для дітей. Додаток 3.

На основі бесіди за малюнком створіть із дітьми «візуальний словничок», помістивши в нього найважливіші нові слова з малюнками.

IV. Читання/ слухання вірша Г. Джемула «Великий дім»

- Попросіть учнів послухати/ прочитати вірш, зосередивши увагу на назвах професій.

Матеріали для дітей. Додаток 4.

Попросіть учнів назвати якомога більше професій, згаданих у вірші. До кожної професії треба добрати слова – назви дій, які виконують її представники.

Наприклад:

(хто?) журналіст (що робить?) – зустрічається з людьми, запитує, слухає, міркує, придумує, пише;

(хто?) лікар (що робить?) – допомагає, рятує, лікує;

(хто?) кухар (що робить?) – смачно готує їжу, прикрашає страви;

(хто?) токар (що робить?) – виточує деталі;

(хто?) тренер (що робить?) – тренує спортсменів;

(хто?) тесля (що робить?) – виточує різні предмети.

Джерело: «Джміль»2014. №1.

V. Дидактична гра «Пазли професій» (робота в парах)

Ігрове поле складається з центрального малюнка і 4-х приєднаних до нього карток. Перед початком гри потрібно картки від'єднати і перемішати. Потім учні в парах підбирають потрібні картинки до центрального малюнка й пояснюють, чому саме ці картинки вони обрали.

Матеріали для дітей. Додаток 5.

VI. Математика у професіях

- Запропонуйте дітям виконати такі математичні завдання:

Матеріали для дітей. Додаток 6.

- Порахуй предмети, замалюй стільки квадратів, скільки відповідних інструментів є на малюнку. Доповни подану кількість до 10. Склади по 2-3 вирази на додавання і на віднімання.

15

					10
					9
					8
					7
					6
					5
					4
					3
					2
					1

- Розв'яжи задачу від лікаря Айболитя і виконай перевірку.

Розв'яжи задачу

Лікар Айболить виписав для хворого Бегемотика 9 л мікстури від грипу, що на 7 л більше, ніж для хворого Лиса. Скільки літрів мікстури від грипу виписав лікар Айболить хворому Лису?

- Визнач, о котрій годині починає роботу кожен працівник.

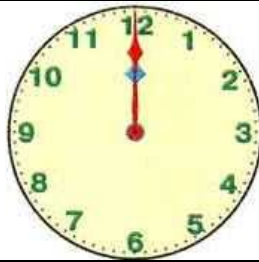

Матеріали для дітей. Додаток 7.

		<p>Концерт у музиканта розпочнеться о восьмій годині вечора. Він прийшов о шостій годині вечора на роботу. Через скільки годин розпочнеться концерт?</p>
		<p>Робота прибиральника розпочинається о шостій ранку. Щоб встати вранці, поспідати і добратися на роботу, прибиральникові потрібна 1 година. О котрій годині вранці має встати прибиральник?</p>
		<p>В автомеханіка через 3 години має бути обідня перерва. О котрій годині це відбудеться?</p>
		<p>Крамниця працює до десятої години вечора. Через скільки годин крамниця зачиниться?</p>
		<p>О котрій годині закінчить роботу лікарка, якщо її робочий день триває 8 годин? (О 18 .00 годині або о шостій вечора) Який вираз ми можемо скласти? Як перевірити, чи правильно ми порахували?</p>

Клієнтка прийде на примірку плаття через 2 години. О котрій годині це відбудеться?

VII. Рольова гра на відгадування професій, які гарантують нам безпеку

Обговоріть з дітьми важливість усіх професій, але зазначте, що існує певна категорія професій, представники яких щоденно ризикують, виконуючи свій професійний обов'язок – дбати про нашу безпеку. (Джерело: <https://jmil.com.ua/2014-1/security>)

17

Запитайте дітей, що це за професії? (військовий, поліцейський, пожежник, рятувальник тощо).

Запропонуйте кільком дітям стати акторами й переконливо прочитати текст про професію, яка стоїть на варті нашої безпеки, усі інші мають відгадати, представники якої професії стоять перед ними.

Матеріали для дітей. Додаток 8.

Вітаю!

Я дбаю про вашу безпеку, діти.

Як тільки надходить команда, чергові за 20 секунд одягають спеціальний одяг. Наша форма унікальна, адже має захищати і від полум'я, і від води.

Приїхавши, ми розгортаємо спеціальні «рукави», приєднуючи їх до води, і спрямовуємо струмінь на вогонь. Іноді пожежу можна загасити за лічені хвилини. А от коли полум'я велике, боротьба триває кілька діб.

Після ліквідації вогню керівник варту доповідає по рації в пожежну частину результати операції, і ми повертаємось назад. Хоча наша робота на цьому не закінчується: маємо ще встановити причини займання та знайти винних, якщо такі є.

За яким номером, діти, телефонуватимете у разі пожежі? Так, 101. Важливо, що ви можете зателефонувати на цей номер з мобільного, навіть не маючи грошей на рахунок. Сигнал надходить до диспетчерської служби, де оператор визначає, яка пожежна частина найближча до місця пожежі, а також з'ясовує рівень небезпеки. Якщо горить контейнер для сміття, то досить буде й однієї машини – автоцистерни. Якщо зайнявся будинок, то як мінімум, виїжджають дві машини з різних напрямків (на випадок, якщо одна затримається десь у дорозі).

Діти відгадують професію за виконаною роллю.

Зверніть увагу учнів, що українською ця професія звучить «пожежник», а не «пожежний», як часто чуємо по телебаченню.

Доброго дня, діти!

Я впевнена, що ви добре знайомі з моїми колегами, які працюють в дитячій поліклініці. До мене звертаються у тих випадках, коли медична допомога потрібна терміново. Наприклад, коли людина потерпіла під час аварії або іншого лиха, якщо вона знепритомніла або відчуває гострий біль у серці. У такому разі хворий або ті, хто поруч із ним, набирають «103». Важливо, що ви можете зателефонувати на цей номер з мобільного, навіть не маючи грошей на рахунку. На телефонні дзвінки відповідаю не я, а *диспетчер* – вона збирає інформацію для виклику машини. Як ви гадаєте, що має дізнатися диспетчер? Отриману інформацію передають мені та *водію*, і ми негайно вирушаємо на допомогу.

Діти відгадують професію за виконаною роллю (*лікар швидкої допомоги*).

Добридень!

Я радо розповім про свою роботу! Всі люди мають жити за певними правилами.

От ми і стежимо, щоб ніхто їх не порушував. Тому нас ще називають *правоохоронцями*. На жаль, не всі люди законслухняні. Є й такі, хто завдає шкоди іншим: влаштовує бійки, краде, обманує, кривдить та ображає близьких, родичів, сусідів або незнайомих людей. Наша робота – захищати громадян від них, проте маємо й інші обов'язки. Стежити, щоб люди не порушували правила поведінки і дорожнього руху. Охороняти від злодіїв власність громадян. Розповідати людям, як можна захистити себе і своє майно від злочинців. Розшукувати та затримувати злочинців і доставляти їх до поліції. Шукати зниклих людей – дітей і дорослих. Якщо ви відчуваєте небезпеку з боку інших людей, якщо вас скривдили або збираються це зробити, якщо незнайомиць запрошує вас сісти до нього в машину чи піти за ним до парку, набирайте наш номер «102». Вам відповість диспетчер, а ми за кілька хвилин будемо коло вас. Важливо, що ви можете зателефонувати на цей номер з мобільного, навіть не маючи грошей на рахунку. Хто ми?

Діти відгадують професію за виконаною роллю (*патрульний поліцейський*).

Добридень, діточки!

Скажіть, будь ласка, чи знаєте ви, що щодня і щовечора, незалежно від того, чи падає дощ, чи мете сніг, на варті вашого спокою стою я і мої побратими. Кордони нашої країни дуже великі, тому нам важливо, щоб їх охороняли відважні люди, які люблять Україну, сильні і винахідливі. Я вмію добре маскуватися, влучно стріляти, а ще за чергування проходжу понад десять кілометрів уздовж кордону. У мене є вірний друг – вівчарка Макс, який теж пильнує ваш спокій. Відгадайте, діти, хто я?

Діти відгадують професію за виконаною роллю (*прикордонник*).

Запропонуйте дітям зімпровізувати й зіграти роль представника іншої професії, про яку тут не йшлося, а клас нехай відгадає, хто перед ним.

VIII. Бесіда з патрульним поліцейським/ лікарем/ військовим/ пожежником про особливості їхньої професії

Запросіть на зустріч представників «ризикованих» професій. Попросіть їх розповісти про найцікавіші моменти їхнього професійного життя, пограти з дітьми цікаві ігри і навчити чогось важливого, що знадобиться дітям у житті.

Запропонуйте дітям придумати цікаві запитання для гостей.

Наприкінці зустрічі зробіть спільне фото на згадку.

IX. Рефлексія. «Щоденник вражень» про професії, які зацікавили

Запитайте дітей про враження від спільної роботи, запропонуйте записати їх у вигляді «Щоденника вражень». Діти можуть писати будь-яким способом (олівцями, фломастерами, кольоровими ручками та ін.), малювати, створювати піктограми до теми. Час на таку письмову рефлексію – 10 хв. (Бажано такий вид діяльності пропонувати щоденно, його мета – вправлятися у висловленні власної думки).

Ким працюють мої батьки?

Узагальнена таблиця

№ з/п	Приклади навчальної діяльності	Очікувані результати учіння	Індекс очікуваного результату
I.	Ранкова зустріч. Привітання. Новини дня. Оголошення теми дня	З увагою сприймає усні репліки учителя й однокласників й доречно реагує на усну інформацію в діалозі	2 МОВ 1.1-1
		Уважно вислуховує думку співрозмовника, висловлює свій погляд, шануючи гідність інших	2 ГІО 7.2-3
		Сприймає монологічне висловлення (казку, вірш, розповідь про події з життя або про спостереження за чимось /кимось)	2 МОВ 1.1-2
II.	Бесіда про професії моїх батьків	Сприймає монологічне висловлення (казку, вірш, розповідь про події з життя або про спостереження за чимось / кимось)	2 МОВ 1.1-2
		Читає вголос короткі тексти. Під час читання робить логічний наголос	2 МОВ 2.2-2
		Аналізує звуковий склад слова (кількість складів, наголошений та ненаголошені склади, голосні та приголосні звуки)	2 МОВ 4.1-1
		З увагою сприймає усні репліки учителя й однокласників й доречно реагує на усну інформацію в діалозі	2 МОВ 1.1-1
		Уважно вислуховує думку співрозмовника, висловлює свій погляд, шануючи гідність інших	2 ГІО 7.2-3
		Використовує інформацію, отриману з відомих мені та запропонованих іншими джерел (книги, фільми тощо)	2 ПРО 2.1-1
III.	Вправа «У татовій майстерні»	З увагою сприймає усні репліки учителя й однокласників й доречно реагує на усну інформацію в діалозі	2 МОВ 1.1-1
		Уважно вислуховує думку співрозмовника, висловлює свій погляд, шануючи гідність інших	2 ГІО 7.2-3
		Оперує числами в межах 20, розв'язуючи різні життєві проблеми	2 МАО 3.3-1
		Описує інструменти, одяг людей різних професій	2 ПРО 3.3-6
IV.	Дискусія «Чи бувають професії тільки для чоловіків або тільки для жінок?»	Сприймає монологічне висловлення (казку, вірш, розповідь про події з життя або про спостереження за чимось / кимось)	2 МОВ 1.1-2
		Використовує інформацію, отриману з відомих мені та запропонованих іншими джерел (книги, фільми тощо)	2 ПРО 2.1-1
		Спілкується з однокласниками	2 СЗО 4.4-1
		Залучає людей, зокрема й тих, які	2 ГІО 7.2-1

	відрізняються від нього/ неї, до спілкування, гри, навчання	
V. «Крісло автора»	Розповідає про власні почуття та емоції від прослуханого висловлення (казка, вірш, розповідь про події з життя або) або побаченого (про спостереження за чимось / кимось) Уважно вислуховує думку співрозмовника, висловлює свій погляд, шануючи гідність інших	2 МОВ 1.8-1 2 ГІО 7.2-3
VI. Бесіда про те, як ідентифікувати представників різних професій. Вправа «Збери батьків»	Виконує дії додавання і віднімання чисел у межах 20 без переходу через розряд Описує інструменти, одяг людей різних професій Надає допомогу тим, хто її потребує, і висловлює вдячність за підтримку	2 МАО 3.3-2 2 ПРО 3.3-6 2 ГІО 7.2 – 2
VII. Бесіда з батьками про особливості їхньої професії / Екскурсія до піцерії/ пекарні/ на виробництво	З увагою сприймає усні репліки учителя й однокласників й доречно реагує на усну інформацію в діалозі Уважно вислуховує думку співрозмовника, висловлює свій погляд, шануючи гідність інших	2 МОВ 1.1-1 2 ГІО 7.2-3
VIII. Складання листівки батькам. Заповнення лепбука	Записує короткі речення (3 – 4 слова з вивченими буквами), пишучи перше слово з великої букви і використовуючи в кінці речення відповідний розділовий знак Обирає для написання висловлення відповідне оформлення (шрифт, розмір, колір тощо)	2 МОВ 3.1-1 2 МОВ 3.1-2
IX. Рефлексія. «Щоденник вражень» про екскурсію/ зустріч із батьками	Висловлює свою думку у письмовій формі, використовуючи слова, малюнки, піктограми Уважно вислуховує думку співрозмовника, висловлює свій погляд, шануючи гідність інших Не боїться представляти результати діяльності	2 МОВ 3.1-1 2 ГІО 7.2-3 2 МІО 3.1-2

Ким працюють мої батьки?

I. Ранкова зустріч

1. Привітання

Привітайтеся з учнями в колі. Попросіть кожного учня по чергово називати одну професію, яка представляє його/ її тата чи маму.

22

2. Новини дня

Запропонуйте, щоб учень, який виконує роль «помічника вчителя», подав інформацію за допомогою слів, піктограми про дату дня, назву тижня, погоду, кількість присутніх.

3. Оголошення теми дня

Запропонуйте учням відгадати загадки:

Хто у будь-яку погоду
Шие одяг для народу,
Дружить з голкою, тканиною,
Строчить швейною машиною?
(Швачка)

Золоті у нього руки:
Робить зачіски й перуки,
Підстриже і пофарбує,
Добрий настрій подарує.
(Перукар)

Робить ліки й продає.
Відгадайте – хто це є?
(Фармацевт)

Розкладає він товар
На прилавку в магазині.
Зважить моркви кілограм
Ще й картоплі, яблук, дині.
(Продавець)

Щоб була вода у хаті
Треба труби прокладати.
Хто це зробить нам на диво?
Швидко, вправно та уміло.
(Сантехнік)

Воює він зі снігом й падолистом,
Щоб у дворі було охайно й чисто.
(Двірник)

Виростають скрізь будинки.
Хто ж складав усі цеглинки?
Хто тут стіни мурував?
Нам оселі будував?
(Будівельник)
Джерело: Джміль, 2014. № 1.

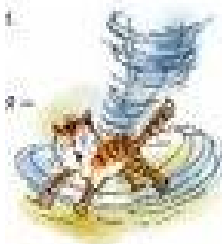
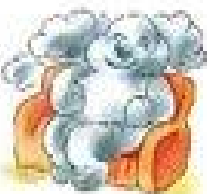
Обговоріть з дітьми важливість і цінність кожної професії.

II. Бесіда про професії моїх батьків

1. Попросіть дітей розказати про професії своїх батьків. Чи діти бували в них на роботі? Що їх там здивувало? Що сподобалося?
2. Запропонуйте учням прочитати вірш Сашка Дерманського «Мамина робота»
Режим доступу: <https://jmil.com.ua/2015-2/litstudio>.

Матеріали для дітей. Додаток 9.

Вовина мама працює в буфеті,
Вові з роботи приносить котлети.
Вітьчина мама працює в таксі –
В них на таксі всюди їздять усі.
Васина мама торти випікає –
Вся щодня ті торти наминає...

Ні, я не заздрю, бо мама в торбинці
Теж мені носить цікаві гостинці...
Мама працює в «Прогнозі погоди».
Мама приносить з роботи пригоди.
В неї у сумці – вітри і морози,
Хмари, тумани, сніги або грози.
Щойно ми всі уночі засинаєм, –
Все те із сумки у дім виринає.
Наш коридор застилають тумани,
Грози гримлять, мов сердиті вулкани.
Серед вітальні вгніздилася хмара,
Сіра, кудлата, неначе примара.
То якось був навіть смерч прокотився –
Кіт на підлозі мов дзига крутився.
То в нас дощі лупотять по паркету,

То ожеледиця під туалетом,
В спальні морози щипають за ноги,
В ванній висока відносна вологість...
Я вже мовчу про обидва балкони:
Там – атмосферні фронти і циклони...
Та непогоди у нас не буває:
Мама сама нам, як сонечко, сяє!

2. Обговоріть зміст вірша з дітьми. Запропонуйте такі завдання:

- визначити перший звук у словах, що характеризують стан погоди: сніг, грози, туман, смерч, циклони, дощі, ожеледиця, морози, сонечко;
- виконати звуковий аналіз слова «морози», складіть із ним речення;
- поділити на склади словосполучення «прогноз погоди»;
- добрати малюнки до рядків вірша і навпаки.

3. Читання вірша П. Осадчук «Я навчаюся у тата»

Мої руки незупинні – то у фарбі, то у глині.
Що не вміють руки нині – перейнять скоріш повинні.
Я навчаюся у тата молоток в руках тримати.
Скоро буду майструвати, бо навчаюся у тата!

Попросіть дітей поділитися, хто чого навчився у своїх мами, тата, дідуся, брата?

III. Вправа «У татовій майстерні»

Запитайте дітей, які робочі професії вони знають (уточніть, які професії є робочими і в чому їхня важливість).

Попросіть дітей назвати інструменти, що представлені в Додатку 10 (ключ, викрутка, плоскогубці, молоток, гвинтик/ шуруп, шайба, долото, дріль/ шурупокрут, рулетка), порахувати ці інструменти та приладдя, записати їхню кількість цифрами, усно доповнити їх до 20.

Матеріали для дітей. Додаток 10.

Запитайте дітей, які ще інструменти для майстрування вони знають і звідки? Чи вмюють діти користуватися цими інструментами?

IV. Дискусія «Чи бувають професії тільки для чоловіків або тільки для жінок?»

- Запропонуйте учням порозмірковувати над тим, чи бувають суто чоловічі і суто жіночі професії. Надайте можливість для висловлення думок усім охочим учням. Запитайте думки всього класу про жіночі і чоловічі професії.
- Намагайтеся зруйнувати «родинні» стереотипи дітей про те, що професія мами – готувати їсти, а професія тата – заробляти гроші. Для цього продемонструйте фотографії, які ламають стереотипи про жіночі і чоловічі професії.

Матеріали для дітей. Додаток 11.

Познайомте дітей із жінкою-космонавтом.

Це Гайді-Марія Стефанишин-Пайпер, вона американська астронавтка, мешкає у США, але, окрім англійської мови, розмовляє українською й вважає себе в душі україною, бо із Львівщини походять батьки Гайді-Марії. 2006 року Гайді-Марія Стефанишин-Пайпер полетіла в космос. До цього була довга підготовка – важкі тренування і випробування. Гайді-Марія здолала всі перешкоди, бо про політ у космос дівчина мріяла з дитинства. І вона здійснила свою мрію.

V. «Крісло автора»

Запропонуйте дітям поміркувати, про яку професію вони мріють. Запросіть у «Крісло автора» тих, хто охоче поділиться своїми мріями про професію і розповість, як готується до того, щоб ця мрія здійснилася.

Пообіцяйте, що наступна проблема в рамках цього тижня буде присвячена нашим улюбленим професіям.

VI. Бесіда про те, як ідентифікувати представників різних професій.

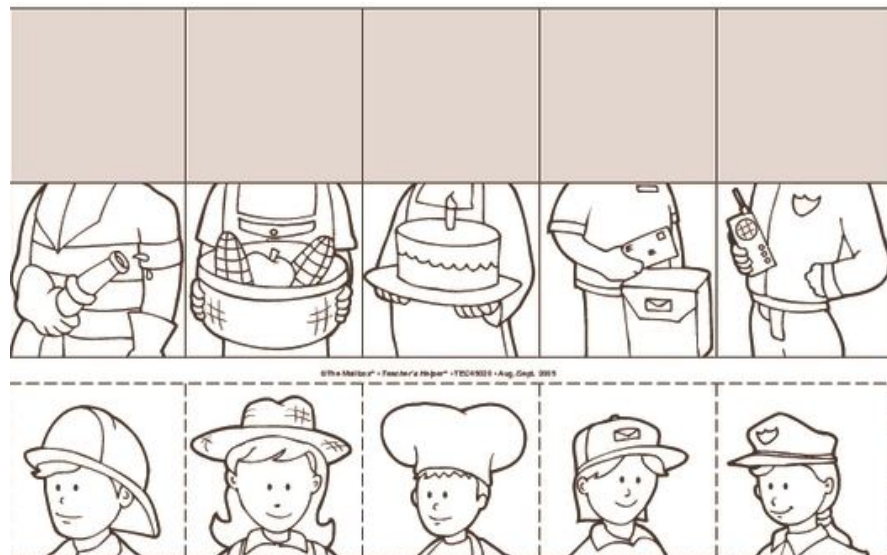
Вправа «Збери батьків»

Запропонуйте дітям допомогти батькам зібратися на роботу і подати їм їхні шапки.

Матеріали для дітей. Додаток 12.

1. Уявіть, що ваші батьки прийшли на батьківські збори й залишили свої шапки на вішалці. Подайте батькам їхні шапки так, щоб вони відповідали їхнім професіям.

2. Допоможіть скласти все необхідне у сумку лікаря швидкої допомоги, розв'язавши приклади. Там, де результат дорівнюватиме 10, ту річ до сумки не беремо.

Матеріали для дітей. Додаток 13.

$3 + 7$

$15 - 5$

$10 + 1$

$13 - 1$

$16 - 5$

$6 + 10$

$17 - 2$

$12 + 1$

VII. Бесіда з батьками про особливості їхньої професії. / Екскурсія до піцерії/ пекарні/ на виробництво

Запросіть на зустріч батьків, які цікаво розповідають про свою професію, або організуйте екскурсію туди, де працюють батьки. Попросіть їх розповісти про найцікавіші моменти їхнього професійного життя, продемонструвати інструменти/прилади, які вони використовують у своїй діяльності, і навчити чогось важливого, що знадобиться дітям у житті.

Запропонуйте дітям придумати цікаві запитання.

Наприкінці зустрічі зробіть спільне фото на згадку.

28

VIII. Складання листівки батькам. Заповнення лепбука

Запропонуйте дітям пояснити вислів «золоті руки» та створити лист-подяку «золотим рукам» батьків. Діти презентують свої роботи й обговорюють почуте та побачене.

IX. Рефлексія. «Щоденник вражень» про екскурсію/ зустріч із батьками

Запропонуйте учням висловити свої враження про екскурсію/ зустріч у письмовій формі («Щоденник вражень»). Діти можуть писати будь-яким способом (олівцями, фломастерами, кольоровими ручками та ін.), малювати, створювати піктограми до теми. Час на таку письмову рефлексію – 15 хв. (Бажано такий вид діяльності пропонувати щоденно, його мета – вправлятися у висловленні власної думки).

Ким стати? Яку професію обрати?

Узагальнена таблиця

№ з/п	Приклади навчальної діяльності	Очікувані результати учіння	Індекс очікуваного результату
I.	Ранкова зустріч. Привітання. Оголошення проблеми. Новини дня	З увагою сприймає усні репліки учителя й однокласників й доречно реагує на усну інформацію в діалозі	2 МОВ 1.1-1
		Уважно вислуховує думку співрозмовника, висловлює свій погляд, шануючи гідність інших	2 ГІО 7.2-3
		Сприймає монологічне висловлення (казку, вірш, розповідь про події з життя або про спостереження за чимось /кимось)	2 МОВ 1.1-2
II.	Обговорення проблеми «Ким стати? Яку професію обрати?». Робота в групах	З увагою сприймає усні репліки учителя й однокласників й доречно реагує на усну інформацію в діалозі	2 МОВ 1.1-1
		Уважно вислуховує думку співрозмовника, висловлює свій погляд, шануючи гідність інших	2 ГІО 7.2-3
		Використовує інформацію, отриману з відомих мені та запропонованих іншими джерел (книги, фільми тощо)	2 ПРО 2.1-1
III.	Вправа «У банку»	Об'єднується з іншими дітьми у групу для навчання та гри	2 СЗО 4.4-6
		З увагою сприймає усні репліки учителя й однокласників й доречно реагує на усну інформацію в діалозі	2 МОВ 1.1-1
		Уважно вислуховує думку співрозмовника, висловлює свій погляд, шануючи гідність інших	2 ГІО 7.2-3
IV.	Інтерпретація поняття «професії минулого і майбутнього». Бесіда за текстом	Оперує числами в межах 20, розв'язуючи різні життєві проблеми	2 МАО 3.3-1
		Розв'язує повсякденні проблеми математичного змісту, що містять групи пов'язаних між собою величин	2 МАО 1.2-1
		Сприймає монологічне висловлення (казку, вірш, розповідь про події з життя або про спостереження за чимось / кимось)	2 МОВ 1.1-2
V.	Професія «міського» фермера. Визначення рослин, придатних	Використовує інформацію, отриману з відомих мені та запропонованих іншими джерел (книги, фільми тощо)	2 ПРО 2.1-1
		Спілкується з однокласниками.	2 СЗО 4.4-1
		Залучає людей, зокрема й тих, які відрізняються від нього/ неї, до спілкування, гри, навчання	2 ГІО 7.2-1
V.	Професія «міського» фермера. Визначення рослин, придатних	З увагою сприймає усні репліки учителя й однокласників й доречно реагує на усну інформацію в діалозі	2 МОВ 1.1-1

для вирощування на даху будівлі школи	Уважно вислуховує думку співрозмовника, висловлює свій погляд, шануючи гідність інших Розрізняє дерева, кущі, трав'янисті рослини Розрізняє природне і створене людиною довкілля Добирає відомості про рукотворні (штучні) об'єкти Пояснює важливість споживання продуктів своєї місцевості	2 ГІО 7.2-3 2 ПРО 4.3-4 2 ПРО 3.3-5 2 ПРО 3.3-6 2 СЗО 3.4-2
VI. Читання/ слухання й обговорення вірша Сашка Дерманського «Ким бути?»	З увагою сприймає усні репліки й доречно реагує на усну інформацію в діалозі Уважно вислуховує думку співрозмовника, висловлює свій погляд, шануючи гідність інших Сприймає монологічне висловлення (казку, вірш, розповідь про події з життя або про спостереження за чимось / кимось)	2 МОВ 1.1-1 2 ГІО 7.2-3 2 МОВ 1.1-2
VII. Рефлексія. «Щоденник вражень»	Висловлює свою думку у письмовій формі, використовуючи слова, малюнки, піктограми Уважно вислуховує думку співрозмовника, висловлює свій погляд, шануючи гідність інших Не боїться представляти результати діяльності	2 МОВ 3.1-1 2 ГІО 7.2-3 2 МІО 3.1-2

Ким стати? Яку професію обрати?

I. Ранкова зустріч

1. Привітання

Привітайтеся з учнями в колі. Запропонуйте послухати цікавий віршик Любові Відути й відгадати, про що йтиме розмова сьогодні.

Я у мріях побувала,
Я у мріях заблукала,
То я пекарем була
І торти смачні пекла.
То зайшла в кравчині мрію –
Плаття шила – гарно вмію.
Ще я вчителькою стала,
Букви з дітками вивчала.
Мить – і я вже тенісистка,
І художниця, й артистка.
Вірш складаю – поетеса,
В літаку я стюардеса.
Ким же бути, ким же стати?
Треба щось одне обрати.
Я у мріях побувала,
Я дивилась, обирала,
Ще не все я знаю, вмію,
Ще шукаю свою мрію.

Л. Відута

2. Оголошення проблеми

На основі припущень учнів сформулюйте проблему.

3. Новини дня

Попросіть одного з учнів стати Вам помічником і записати найважливіші новини дня.

II. Обговорення проблеми «Ким стати? Яку професію обрати?». Робота в групах

Попросіть учнів об'єднатися в групи відповідно до того, які вподобання вони мають. Попередньо підготуйте позначки для того, щоб кожен учень швидко знайшов свою групу.

Матеріали для дітей. Додаток 14.

Група	Що ви любите робити?	Позначка
1-ша група	люблять готувати їсти	
2-га група	люблять майструвати, конструювати, будувати	
3-тя група	люблять ризикувати і захищати інших	
4-та група	люблять опікуватися іншими	
5-та група	люблять мандрувати	
6-та група	люблять книжки, навчати інших, піклуватися про дітей	
7-ма група	люблять лікувати інших	
8-ма група	люблять природу	

1. Попросіть учнів у малих групах обговорити й написати/ позначити піктограмами максимальну кількість професій, які найкраще б відповідали захопленню / схильностям дітей цієї групи.

Наприклад: 5-та група – діти, що люблять мандрувати (льотчик, стюард/ стюардеса, водій автобусу, машиніст потяга та ін.).

2. Запропонуйте, щоб кожен учень у групі висловився про те, чи є серед переліку професій ті, які найбільше подобаються. Попросіть обґрунтувати, чому ця професія улюблена? Якщо серед переліку професій улюбленої не знайшлося, запропонуйте учневі перейти в іншу групу, де можна знайти «свою» професію.
3. Після розмови з дітьми зробіть висновок про те, що вибір професії у майбутньому має залежати від наших уподобань, нахилів та захоплень. Зверніть увагу дітей, що професію *ми обираємо не на все життя*, кожна людина завдяки навчанню може змінювати свою професію.
4. Запитайте дітей, чи для кожної професії потрібна математика? Попросіть обґрунтувати відповіді, у яких ситуаціях математика потрібна фермерові, садівникові, лікареві, водієві, продавцю, тренерові тощо. Попросіть членів кожної групи скласти одне математичне завдання, яке б продемонструвало важливість математики для їх професії. Перевірте правильність формулювання цих завдань і запропонуйте разом їх вирішити.
5. Запропонуйте дітям перелічити ті професії, які найбільше пов'язані з математикою. Запишіть ці професії на дошці/ у «візуальному словнику» (продавець, банкір, математик, менеджер).

III. Вправа «У банку»

- Запитайте дітей, як називається працівник банку? Якими інструментами він оперує? Попросіть розв'язати вирази для того, щоб дізнатися правильну відповідь.

Матеріали для дітей. Додаток 15.

$10 + 2 - 1$	$17 + 2 - 9$	$5 + 3 + 1$	$14 - 1 - 1$	$14 + 4 - 10$
--------------	--------------	-------------	--------------	---------------

8	9	10	11	12
І	О	Р	Г	Ш

- Як називаються українські гроші? Які є купюри?
- Складіть і розв'яжіть задачу за таблицею:

Було	Витратив	Залишилось
10 грн	4 грн	? грн

Скількома способами можна дати решту 5 грн, якщо у вас є такі купюри?

Матеріали для дітей. Додаток 16.

IV. Інтерпретація поняття «професії минулого і майбутнього». Бесіда за текстом

1. Запитайте учнів про те, чи знають вони, що професії, як і люди, можуть «старіти». Розкажіть учням про професії минулих літ. Довідайтеся, чому важливо знати про ці професії, де можна натрапити на них?

Запропонуйте учням пригадати, у яких казках натрапляємо на представників давніх професій? Чому ці професії відмерли?

Матеріал для вчителя

З появою газових ліхтарів з'явилася і спеціальна професія – **ліхтарник**. Ці люди вмикали світло ввечері і гасили його вранці. Також вони стежили за справністю ліхтарів, займалися ремонтом, вчасно підливали оливу. Кожен ліхтарник мав у своєму арсеналі довгу драбину і жердину, щоб залазити на досить пристойну висоту під час роботи. Професія відмерла, коли в другій половині XIX століття винайшли лампи розжарювання.

Антуан де Сент-Екзюпері. «Маленький принц»

Сажотрус – давня **професія**. Завданням сажотруса є перевірка та очищення коминів, **камінів**, печей, котлів. Сажотрусами зазвичай ставали люди худорляві, нерідко на цю роботу брали підлітків, оскільки сажотрусові часто треба було залізти всередину труби. Сажотруси були відважними людьми, бо виконували свою роботу на великій висоті. Колись люди вірили, що зустріч із сажотрусом – це гарна прикмета, бо обіцяє прибутки і щастя.

Г. Х. Андерсен. «Пастушка і Сажотрус»

Чистильник взуття – професія, представники якої надають перехожим послуги з чищення взуття. Процес чищення практично завжди виконували діти і підлітки.

Казки братів Грімм

Катеринщик – професія вуличного музиканта, який грав на музичному інструменті – катеринці (шарманці). Катеринка – переносний механічний «орган» у вигляді скриньки з лялькою, яку надягають на плече.

Г.Х. Андерсен. «Свинопас». К. Коллоді. «Піноккіо»

2. Запитайте учнів, які професії майбутнього можуть виникнути за десять років? Чому нам цікаво знати про них?

Запропонуйте дітям розглянути на малюнках «нові професії», які тільки-но з'являються у світі, і пояснити, чому вони будуть потрібні.

Попросіть дітей пофантазувати і вигадати цікаві професії майбутнього, обговоривши їх у парах. Охочі учні зможуть поділитися своїми «винаходами» з усім класом.

35

Матеріали для дітей. Додаток 17.

Оператор безпілотного літального апарату

«Міський» фермер

V. Професія «міського» фермера. Визначення рослин, придатних для вирощування на даху будівлі школи

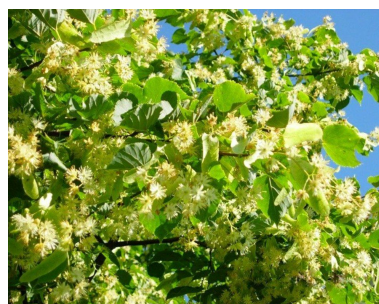
Запитайте учнів, які рослини може вирощувати «міський» фермер на дахах висотних будинків у вашому місті – дерева, кущі, трав'янисті рослини? Попросіть назвати рослини, подані на малюнках, і обґрунтуйте, чи зможуть рости вони на даху вашої школи. Чим вони були б корисними?

Матеріали для дітей. Додаток 18.

36

VI. Читання/ слухання й обговорення вірша Сашка Дерманського «Ким бути?»

- Прочитайте разом вірш С. Дерманського і проведіть бесіду за запитаннями.

Матеріали для дітей. Додаток 19.

Головна професія

Всі професії – важливі,
Пам’ятай.
Всі потрібні й особливі,
Пам’ятай.
Чи водій ти, чи учений, –
Не забудь:
Добрый будь з людьми і чемний,
Чесний будь.
Все, що робиш, слід робити
Від душі.
Працювати і любити –
Від душі.
Чи політик ти, чи лікар, –
Не забудь:
Щирим будь з людьми довіку,
Справжній будь!
Сто професій є, дитино,
Та одна
З них – професія ЛЮДИНИ –
Головна!

Олександр Дерманський

Бесіда за запитаннями:

1. Чому поет Олександр Дерманський усі професії вважає важливими?
2. Які професії поет згадує у вірші?
3. Чим корисний нам водій, учений, лікар, політик?
4. Чому, як ти вважаєш, найважливіше бути Людиною?

VII. Рефлексія. «Щоденник вражень»

Запропонуйте учням висловити письмово свої думки про те, ким вони хочуть стати і як цього можна досягти.

Діти можуть писати будь-яким способом (олівцями, фломастерами, кольоровими ручками та ін.), малювати, створювати піктограми до теми. Час на таку письмову рефлексію – 15 хв. (Бажано такий вид діяльності пропонувати щоденно, його мета – вправлятися у висловленні власної думки).

Матеріали для дітей

Які бувають професії?

Додаток 1

Які бувають професії?

Додаток 2

40

ТРАКТОРИСТА
ЛЕВАРТИСТ
ОКАРХЕОЛОГ

ФЕРМЕРА
ДИСТОМАТОЛОГ
ГЕОЛОГ

ПРИКОРДОННИК
КОСМОНАВТ
МЕХАНІК

ПЕКАР
ХІТЕКТОР
ЯТУВАЛЬНИК
ОНДИТЕР

Які бувають професії?

Додаток 3

Які бувають професії?

Додаток 4

42

Які бувають професії?

Додаток 5

Які бувають професії?

Додаток 5 (продовження)

Які бувають професії?

Додаток 5 (продовження)

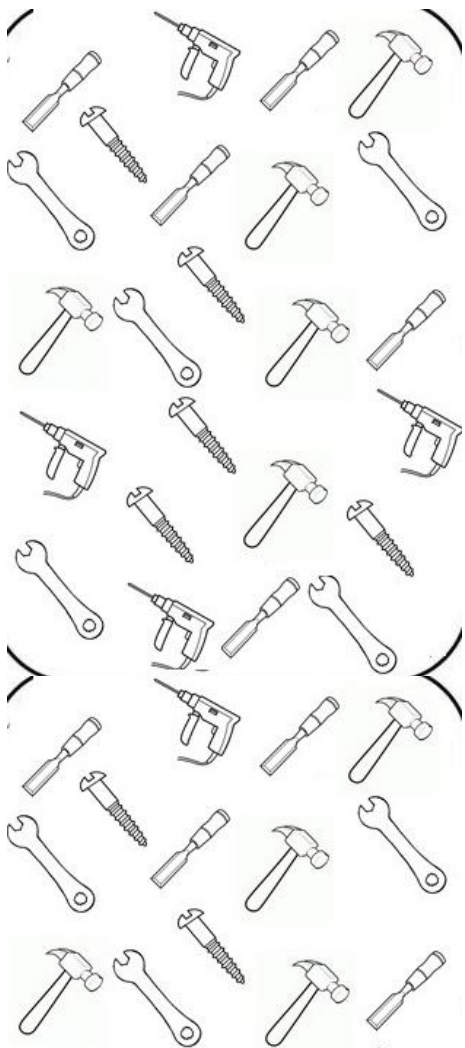

Які бувають професії?

Додаток 6

1. Порахуй предмети, замалюй стільки квадратів, скільки відповідних інструментів є на малюнку. Доповни подану кількість до 10. Склади по 2-3 вирази на додавання і на віднімання.

46

					10
					9
					8
					7
					6
					5
					4
					3
					2
					1

2. Розв'яжи задачу від лікаря Айболитя і виконай перевірку.

Розв'яжи задачу

Лікар Айболить виписав для хворого Бегемотика 9 л мікстури від грипу, що на 7 л більше, ніж для хворого Лиса. Скільки літрів мікстури від грипу виписав лікар Айболить хворому Лису?

Які бувають професії?

Додаток 7

		Концерт у музиканта розпочнеться о восьмій годині вечора. Він прийшов о шостій годині вечора на роботу. Через скільки годин розпочнеться концерт?
		Робота прибиральника розпочинається о шостій ранку. Щоб встати вранці, поспідати і добратися на роботу, прибиральникові потрібна 1 година. О котрій годині вранці має встати прибиральник?
		В автомеханіка через 3 години має бути обідня перерва. О котрій годині це відбудеться?
		Крамниця працює до десятої години вечора. Через скільки годин крамниця закриється?
		О котрій годині закінчить роботу лікарка, якщо її робочий день триває 8 годин? (О 18 .00 годині або о шостій вечора) Який вираз ми можемо скласти? Як перевірити, чи правильно ми порахували?
		Клієнтка прийде на примірку плаття через 2 години. О котрій годині це відбудеться?

Які бувають професії?

Додаток 8

48

Вітаю!

Я дбаю про вашу безпеку, діти.

Як тільки надходить команда, чергові за 20 секунд одягають спеціальний одяг. Наша форма унікальна, адже має захищати і від полум'я, і від води.

Приїхавши, ми розгортаємо спеціальні «рукави», приєднуючи їх до води, і спрямовуємо струмінь на вогонь. Іноді пожежу можна загасити за лічені хвилини. А от коли полум'я велике, боротьба триває кілька діб.

Після ліквідації вогню *керівник варту* доповідає по рації в пожежну частину результати операції, і ми повертаємось назад. Хоча наша робота на цьому не закінчується: маємо ще встановити причини займання та знайти винних, якщо такі є.

За яким номером, діти, телефонуватимете у разі пожежі? Так, 101. Важливо, що ви можете зателефонувати на цей номер з мобільного, навіть не маючи грошей на рахунку. Сигнал надходить до диспетчерської служби, де *оператор* визначає, яка пожежна частина найближча до місця пожежі, а також з'ясовує рівень небезпеки. Якщо горить контейнер для сміття, то досить буде й однієї машини – автоцистерни. Якщо зайнявся будинок, то як мінімум, виїжджають дві машини з різних напрямків (на випадок, якщо одна затримається десь у дорозі).

Доброго дня, діти!

Я впевнена, що ви добре знайомі з моїми колегами, які працюють в дитячій поліклініці. До мене звертаються у тих випадках, коли медична допомога потрібна терміново. Наприклад, коли людина потерпіла під час аварії або іншого лиха, якщо вона знепритомніла або відчуває гострий біль у серці. У такому разі хворий або ті, хто поруч із ним, набирають «103». Важливо, що ви можете зателефонувати на цей номер з мобільного, навіть не маючи грошей на рахунку. На телефонні дзвінки відповідаю не я, а *диспетчер* – вона збирає інформацію для виклику машини. Як ви гадаєте, що має дізнатися диспетчер? Отриману інформацію передають лікарю та *водію*, які негайно вирушають на допомогу.

Які бувають професії?

Додаток 8 (продовження)

Добривдень!

Я радо розповім про свою роботу! Всі люди мають жити за певними правилами.

От ми і стежимо, щоб ніхто їх не порушував. Тому нас ще називають *правоохоронцями*. На жаль, не всі люди законослухняні. Є й такі, хто завдає шкоди іншим: влаштовує бійки, краде, обманує, кривдить та ображає близьких, родичів, сусідів або незнайомих людей. Наша робота – захищати громадян від них, проте маємо й інші обов'язки. Стежити, щоб люди не порушували правила поведінки і дорожнього руху. Охороняти від злодіїв власність громадян. Розповідати людям, як можна захистити себе і своє майно від злочинців. Розшукувати та затримувати злочинців і доставляти їх до поліції. Шукати зниклих людей – дітей і дорослих. Якщо ви відчуваєте небезпеку з боку інших людей, якщо вас скривдили або збираються це зробити, якщо незнайомиць запрошує вас сісти до нього в машину чи піти за ним до парку, набирайте наш номер «102». Вам відповість диспетчер, а ми за кілька хвилин будемо коло вас. Важливо, що ви можете зателефонувати на цей номер з мобільного, навіть не маючи грошей на рахунку. Хто ми?

Добривдень, діточки!

Скажіть, будь ласка, чи знаєте ви, що щодня і щовечора, незалежно від того, чи падає дощ, чи мете сніг, на варті вашого спокою стою я і мої побратими. Кордони нашої країни дуже великі, тому нам важливо, щоб їх охороняли відважні люди, які люблять Україну, сильні і винахідливі. Я вмію добре маскуватися, влучно стріляти, а ще за чергування проходжу понад десять кілометрів уздовж кордону. Відгадайте, діти, хто я?

Ким працюють мої батьки?

Додаток 9

50

Вовина мама працює в буфеті,
Вові з роботи приносить котлети.
Вітьчина мама працює в таксі –
В них на таксі всюди їздять усі.
Васина мама торти випікає –
Вася щодня ті торти наминає...
Ні, я не заздрю, бо мама в
торбинці
Теж мені носить цікаві гостинці...
Мама працює в «Прогнозі
погоди».
Мама приносить з роботи
пригоди.
В неї у сумці – вітри і морози,
Хмари, тумани, сніги або грози.
Щойно ми всі уночі засинаєм, –
Все те із сумки у дім виринає.
Наш коридор застиляють тумани,
Грози гримлять, мов сердиті
вулкани.
Серед вітальні вгніздилася хмара,
Сіра, кудлата, неначе примара.
То якось був навіть смерч
прокотився –
Кіт на підлозі мов дзига крутився.
То в нас дощі лупотять по
паркету,
То ожеледиця під туалетом,
В спальні морози щипають за
ноги,
В ванній висока відносна
вологість...
Я вже мовчу про обидва
балкони:
Там – атмосферні фронти і
циклони...
Та непогоди у нас не буває:
Мама сама нам, як сонечко, сяє!

Ким працюють мої батьки?

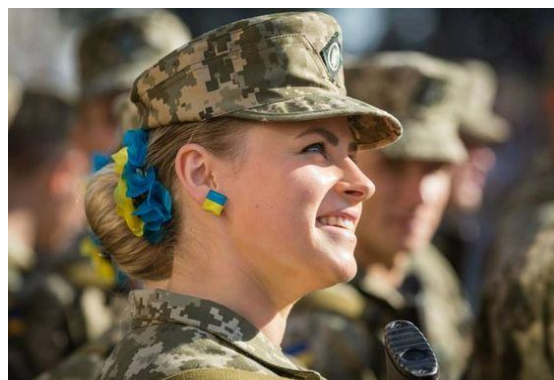
Додаток 10

Ким працюють мої батьки?

Додаток 11

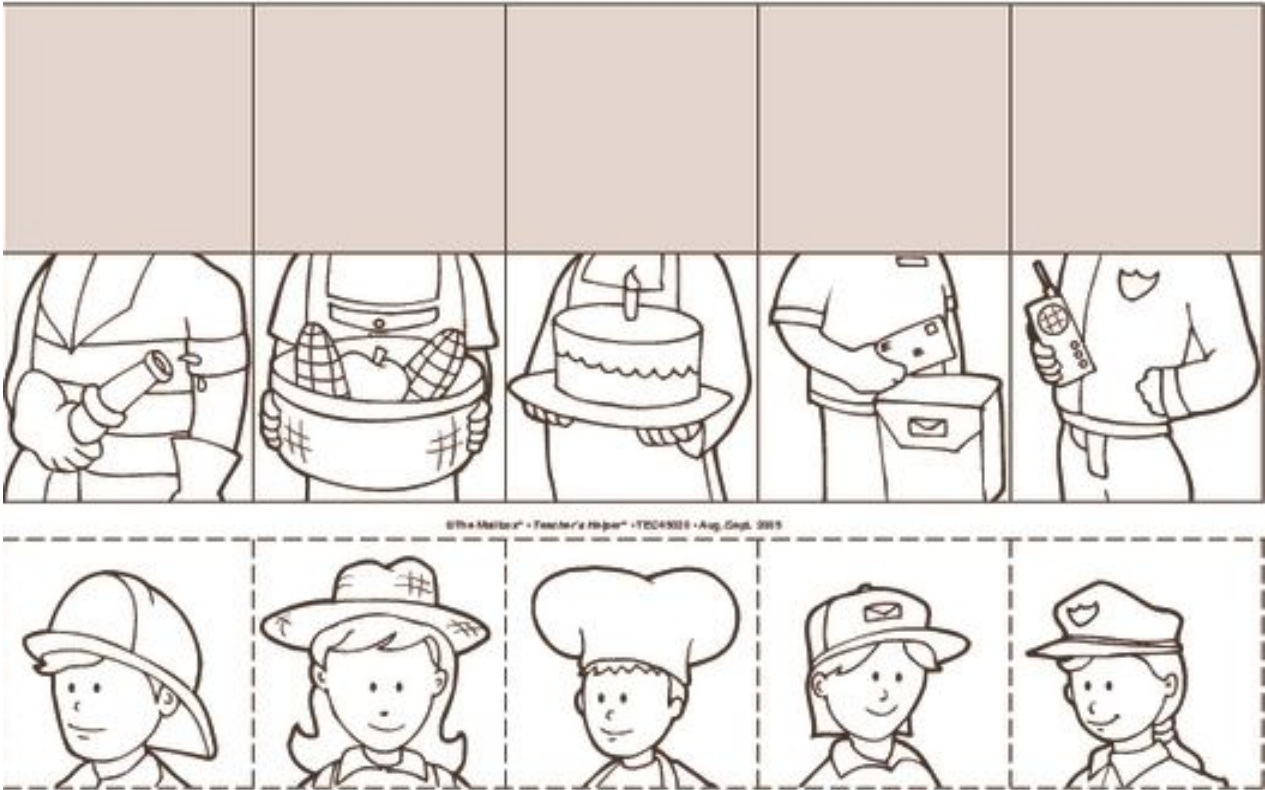
52

Ким працюють мої батьки?

Додаток 12

53

Ким працюють мої батьки?

Додаток 13

54

$3 + 7$

$15 - 5$

$10 + 1$

$13 - 1$

$16 - 5$

$6 + 10$

$17 - 2$

$12 + 1$

Ким стати? Яку професію обрати?

Додаток 14

Група	Що ви любите робити?	Позначка
1-ша група	люблять готувати їсти	
2-га група	люблять майструвати, конструювати, будувати	
3-тя група	люблять ризикувати і захищати інших	
4-та група	люблять опікуватися іншими	
5-та група	люблять мандрувати	
6-та група	люблять книжки, навчати інших, піклуватися про дітей	
7-ма група	люблять лікувати інших	
8-ма група	люблять природу	

Ким стати? Яку професію обрати?

Додаток 15

$10 + 2 - 1$	$17 + 2 - 9$	$5 + 3 + 1$	$14 - 1 - 1$	$14 + 4 - 10$
--------------	--------------	-------------	--------------	---------------

56

8	9	10	11	12
І	О	Р	Г	Ш

Як називаються українські гроші? Які є купюри?
Складіть і розв'яжіть задачу за таблицею:

Було	Витратив	Залишилось
10 грн	4 грн	? грн

Ким стати? Яку професію обрати?

Додаток 16

Скількома способами можна дати решту 5 грн, якщо у вас є такі купюри?

57

Ким стати? Яку професію обрати?

Додаток 17

58

Оператор безпілотного літального апарату

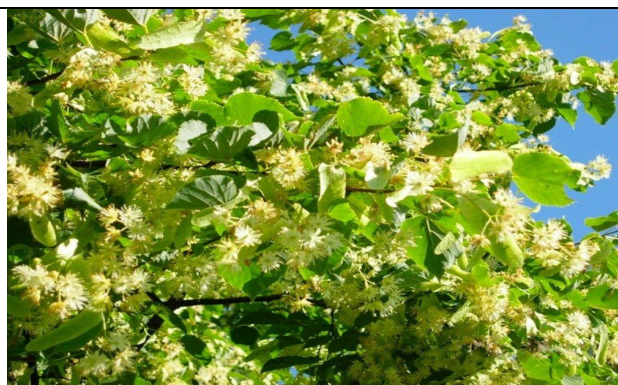
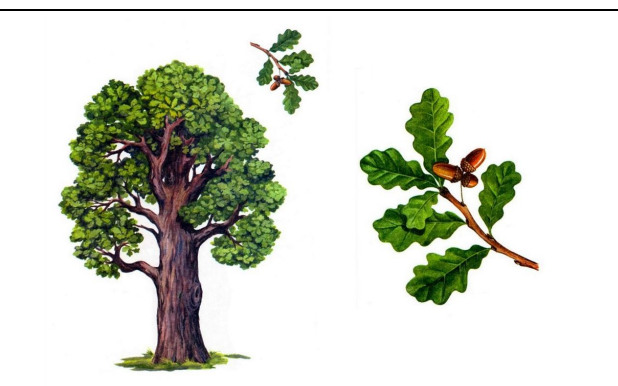
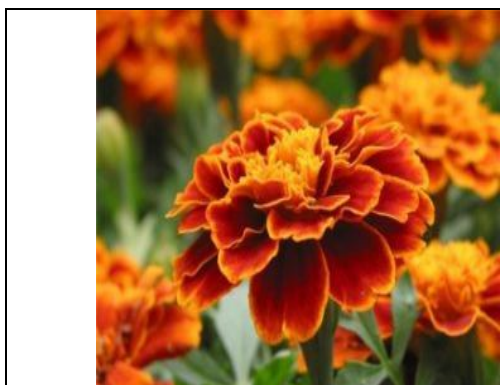

«Міський» фермер

Ким стати? Яку професію обрати?

Додаток 18

Ким стати? Яку професію обрати?

Додаток 19

Головна професія

Всі професії – важливі,
Пам’ятай.
Всі потрібні й особливі,
Пам’ятай.
Чи водій ти, чи учений, –
Не забудь:
Добрий будь з людьми і чемний,
Чесний будь.
Все, що робиш, слід робити
Від душі.
Працювати і любити –
Від душі.
Чи політик ти, чи лікар, –
Не забудь:
Щирим будь з людьми довіку,
Справжній будь!
Сто професій є, дитино,
Та одна
З них – професія ЛЮДИНИ –
Головна!

Олександр Дерманський